

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld.40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Lju bljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in ostanila (inserate) vsprejema upravištvo in ekspediceja v „Katal. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 3, I., 17.

Ishaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 83.

V Ljubljani, v torek 13. aprila 1897.

Letnik XXV.

Bogata katoliška cerkev in revni židje.

Umazani liberalni in socialnodemokratski listi kažejo vedno na bogastvo katoliških škofov in včasih narede tudi kako malo opazko o revščini nižje duhovščine, a o neizmernem bogastvu židovskih milijonarjev ne črhne nobeden izmed teh lističev niti besede.

Poglejmo, s kako pravico se zaletujejo ti ljudje v katoliško cerkev!

Vse cerkveno premoženje v Avstriji znaša po poročilu c. kr. statistične centralne komisije — 245.743.000 gld., letni dohodki pa znašajo — 19.399.520 gld. Tedaj pride na jedno osebo izmed 16.468 svetnih duhovnikov 1184 gld.

Toda oglejmo si natančneje to statistično knjigo iz leta 1893, tedaj najdemo na str. 56 naslednje podatke:

Prvo poglavje poroča o dohodkih stolnih cerkva.

Stolne cerkve v celi Avstriji imajo premoženja na glavnici 2.936.878 gld., ki daje 269.003 gl. dohodkov, a od tega je obremenjenih 256.755 gl. Od teh dohodkov je treba plačevati vse cerkvene služabnike, vse potrebščine dotičnih cerkva, kot sveče, oprave, perilo in dr. Šele ostanek se zamore porabiti za poslopja, a če primanjka denarja, tedaj pa morajo verniki pomagati z milimi darovi.

Od teh dohodkov nimajo tedaj duhovniki prav ničesar za se.

Drugo poglavje obravnava škofovske dohodke.

Skupno premoženje znaša 24.017.565 gld., ki daje dohodkov 1.384.146 gld. Od teh dohodkov se mora plačevati 683.953 gld. za davke, ekvivalentne pristojbine, za plačo gospodarskega osobja, ki šteje zelo veliko družin, itd.

Razun tega je zvezanih z dotičnimi škofijami zelo mnogo patronatov, za katerih poslopja morajo dotični škofje skrbeti.

Od teh 24 milijonov je naloženih samo v zemljiščih 15.568.450 gld. Vsakdo vé dandanes, da prinašajo zemljišča komaj 2, k večjemu 3 odst. in da večkrat zemljišča ne prinašajo nobenih dohodkov, posebno o slabih letinah, tedaj so dohodki iz zemljišč zelo negotovi. Poleg tega morajo škofje podpirati različne zavode, da še celo vzdrževati, n. pr. deška semenišča, da si zagotové vsaj duhovniški naraščaj v sedanji pokvarjeni moderni dobi; na ta način lahko na prste seštejemo vse dohodke, katere porabijo škofje za lastno osebo. Če se le govori o škofijskih dohodkih, tedaj je vedno na vrsti olomuški nadškof, a pri tem vsak zamolči, da on vzdržuje jedno gimnazijo in podpira več drugih zavodov. — Sploh pride dohodkov na jednega škofa 22.900 gl. Koliko ubožnih rodbin pa dobi pri njih podporo, koliko zavodov, koliko humanitarnih naprav ima korist od tega denarja!

Tretje poglavje govori o stolnih in kolegijalnih kapitelnih.

Dohodki znašajo do 958.259 gld. Ta dohodek je obremenjen z davki, ekvivalentnimi pristojbinami, s plačo gospodarskega osobja itd. v znesku 426.207 gld. Ostane tedaj še znesek 531.590 gld., ki se ima razdeliti med 301 stolnim kanonikom. Tedaj pride na vsakega 1765 gld. — Ker so pa vsled ustanov

knežjih rodbin nekateri kapitelni kot v Pragi in Olomucu boljše plačani, tedaj pride na druge stolne kanonike povprečno 1000 gld.

Stolni kanonik je pa na stopnji dvornega svetnika, ki ima v petem razredu 3—5000 gld.

Kje so torej neizmerna bogastva stolnih kanonikov, kakor pravijo židovsko-socialni kričarji?!

Četrto poglavje govori o premoženju farnih in drugih cerkva.

Dohodkov je okroglih 7.790.167 gld. Glavnica pa znaša 110.583.942 gld., ki je naložena deloma v zemljiščih v znesku 17.773.919 gl., v obligacijah v znesku 62.358.745 gld. in kot osebne glavnice v znesku 22.137.616 gld. in v drugem premoženju v znesku 8.313.663 goldinarjev — Dohodki v znesku 7.790.167 gld. so pa obremenjeni s stroški v znesku 6.991.197 gld.

S temi stroški se poplačajo davki od cerkvenih zemljišč, plačajo se cerkveni služabniki, organisti, vstanove, ki se pa odtrgajo župnikom in kapelanom pri njihovi plači, plača se perilo, oprava itd. Kje so poprave pri poslopih in druge reči? — Koncem leta pa pošljejo še trgovci svoje račune cerkvenemu predstojništvu.

To premoženje oskrbuje duhovnik s cerkvenimi ključarji. Ti dohodki pa dostikrat ne zadostujejo, kar posebno jasno govore številke za Kranjsko, kjer se popravljajo posebno zadnji čas cerkve le z državnim denarjem.

Od teh 110.583.942 gld. nima tedaj župnik prav nobenih koristij, ampak le trgovci in cerkveni služabniki.

Peto poglavje govori slednjič o kuratnih in drugih beneficijih.

Glavnica znaša 92.908.526 gld., ki donaša na leto 9.097.945 gld. Ti dohodki so zopet obremenjeni z 2.166.088 gld. Če tedaj razdelimo ostanek 6.931.857 gld. med 13.646 svetnih duhovnikov (župnikov in kapelanov), tedaj pride primeroma na jednega 507 goldinarjev. Ker je pa od navedene glavnice 92.908.526 gld. naloženih na zemljiščih 43.316.803 gld., tedaj si mora dotični dušni pastir šele pridobiti svoje dohodke iz zemljišča, ob jednem mora plačevati tudi davke, plače za delavce, poprave itd.

Te številke dovolj jasno govore proti čenčanju nam dobro znanih listov. 507 gl. pride tedaj povprečno na jednega navadnega duhovnika na leto. Za teh 507 gld. mora tedaj 12 let hlače trgati po šolskih klopeh, mora delovati v šoli, v uradu in pastirstvu. Vsak uradnik v 11. plačilnem razredu, ki še gimnazije zdelal ni, kaj pa še višje šole, dobi svojih 900 gl. na leto.

Ob jednem hočem tu navesti, kaj da je pisal pred kratkem v Pragi umrli svetni višješolski profesor Vering v svoji knjižici za avstrijsko javno pravo (Dunaj, Hölder 1896) v članku „Cerkveno premoženje“: V Avstriji bi zadostovalo cerkveno premoženje za kongruo, če bi ne bil konfiskoval, kakor je poročalo odsekovo poročilo o vredbi kongruo v gosp. zbornici l. 1885, in kar je tudi ponavljal poročevalec budgeta za bogočastje dr. pl. Fuchs v zasedanju poslaniške zbornice 8. julija 1895, cesar Jožef II. cerkvenega premoženja, in če bi država ne bila zapravljala in zmanjševala cerkvenega pre-

moženja vsled različnih kupčij, in če bi ne bili postali verski zakladi vsled slabega gospodarstva popolnoma pasivni, in če bi ne bil opustošil finančni patent iz l. 1811 tako zelo verskega zaklada. Vsled teh pomanjkljivosti pa mora zdaj država prispevati h kongruji.

„Mrtva roka“, ki bi se pa morala imenovati „osrečujoča roka“, je ljudstvu vedno donašala blagoslov, dušno oliko in telesne dobrote. Kjer deluje ta roka brez ovir, tam blagonosno vspeva blagostanje. Ona je neusahljiv vir, iz katerega imajo svoj izvor krasne katoliške cerkve, te kamenite priče bogaboječega ljudstva, bolnišnice, sirotišnice in različne ustanove. Ustanove, do katerih so imeli vedno vsi dostop, so dajale tudi najrevnejšim izmed krščanskega ljudstva svoje deleže; to je roka, ki je podpirala umetnost in vedo, ki je z božjo pomočjo položila temelj, na katerem stoji dandanes vsa evropska kultura; ki je po mestih branila krepko meščanstvo, pod katero je vspeval na deželi prosti kmetski stan, pri katerem je zadobil tudi dninar zadostno plačo in preskrbljenje za starost.

Ta roka je delala za Boga, ne tako kakor sedanje iznajdbe, ki trajajo le malo časa, ki postavljajo stroje in delajo delavcem kužne luknje za stanovanja; ko so pa izrabile deželo in delavce, puste za seboj puščavo in revščino. Njeno premoženje je ostalo združeno z deželo, kakor da bi bilo prirastlo s tisočeriimi koreninami; ne kakor silno premoženje pri židih v novejši dobi, ki je potem, ko so ga izželi iz krščanskega ljudstva, za ljudstvo popolnoma izgubljeno in služi le izvoljenemu ljudstvu, ki se opira le na predrzno gospodoželjnost in na grdo razkošje; — ne kakor milijoni „liberalnih“ veleobrtnikov, ki večinoma poznajo le samega sebe in vživanje, ki komaj zapuste sled delovanja za občni blagor.

Za Avstrijo je cenil list „Statistische Monatschrift“, tedaj vladno glasilo, celo cerkveno premoženje skupaj na 349 milijonov. H temu spada premoženje vseh katedral, škofijskih stolic, stolnih in kolegijalnih kapitelov, vseh župnijskih in drugih cerkva in kapel, vseh kuratnih služb in beneficijev, vseh samostanov, katerih zgorej še prišteli nismo, vseh semenišč v Avstriji. Letni dohodki iz tega so se proračunili na 28½ milijonov gld. Iz tega so se morale pokriti vse plače, vsi oskrbovalni stroški, tudi davki in neštevilne potrebe za stotisoče ljudij.

Zdaj pa hočemo napraviti še prav zanimivo primerko s cerkvenim premoženjem. Ko je pred tremi leti finančni minister Steinbach dal napraviti pregled osebnega dohodninskega davka, tedaj so cenili letne dohodke dveh najbolj obdavčenih mož v Avstriji, — seveda sta oba žida: Albert in Natanael Rotšild, — z okoli 2½ in 3½ milijoni letnih dohodkov, tedaj sta imela oba skupaj 6 milijonov letnih dohodkov. Njuno premoženje se je uradno cenilo na 400 milijonov gl., ki je pa v resnici večje, tako da se zamorejo njuni letni dohodki ceniti najmanj na 20 milijonov, prej več nego manj. Tu sta dva žida, katerih stari oče ni imel skorej nobenega premoženja, ki pa zdaj več imata, kakor je vse avstrijsko cerkveno premoženje vredno. Ona dva imata tedaj več premoženja nego vseh 1012 samostanov in 10843 cerkva in kapel skupaj.

5-11 25

Ona dva imata skorej toliko letnih dohodkov, kakor 1012 avstrijskih samostanov, in 5 krat več dohodkov kakor vseh 31 avstrijskih škofov skupaj!

Socialistom se sline cede po bogastvu avstrijskih samostanov, katerih premoženje se je uradno cenilo na 86 milijonov gld. To se pa razdeli na 1012 samostanov, da pride poprečno na jeden samostan 85.000 gld. in od tega se živi veliko število ljudi. Letni dohodki 1012 samostanov so znašali l. 1890 6½ milijonov gld. Na jednega samostanskega duhovnika pa pride po računih c. kr. statistične centralne komisije 292.70 gld. letnih dohodkov, tedaj na dan 80 kr. Vsakdo miluje diurniste, ki vlečejo na dan le 1.20 gld.; od „samostanskega bogastva“ pa pride na osebo le 80 kr. na dan za hrano, za dela usmiljenja, za gojitev umetnostij in znanostij! Pri tem se pa morajo samostanske uprave zelo varčno gospodariti, ker nima vsak samostan jednakega premoženja.

In še druga primera!

Reitzes, glavni podjetnik starega tramvaja na Dunaju, je prišel okoli l. 1860 na Dunaj reven iz Kolomeje; dandanes ima čez 200 milijonov gld. premoženja, torej skorej 2½ krat več, nego 1012 avstrijskih samostanov skupaj; Jonas Königswarter je prišel l. 1852 na Dunaj s 40.000 gld.; l. 1893 je bil pokopan njegov pobaronjeni sin, ki je zapustil okoli 100 milijonov gld. premoženja, torej mnogo več, kakor ga ima vseh 1012 avstrijskih samostanov skupaj.

Neki gospod pl. Guttman je hodil nekaj po dunajskih kavarnah prodajat žveplenke, danes pa ima čez 100 milijonov gld. premoženja. Tu so si sedaj pridobili trije židje, kajti navedeni gospodje so judovskega pokolenja, v teku 30 let okoli 400 milijonov gld. premoženja, torej 5 krat več, kakor ima vseh 1012 samostanov širne Avstrije skup, in mnogo več, kakor je vredno vse avstrijsko cerkveno premoženje.

Ta primera zamore vsakemu, ki nima predsojcev, odpreti oči, kaj da hoče pomeniti puhla fraza o „bogastvu katoliške cerkve“ in o „razkošnem duhovniškem življenju“.

292.70 gld. za redovnika na leto in 719 gld. za cerkev ali kapelo, torej niti še enkrat toliko za svetnega duhovnika (507 gld.) kakor za redovnika, to dovolj pove. In komu koristi to cerkveno premoženje? Otrokom prostega ljudstva, ki se odločijo za svoj sveti poklic in koristijo svojemu ljudstvu kot duhovniki, dušni pastirji in svetovalci in skazujejo od teh dohodkov veliko dobrih del. In odkod imajo liberalni in židovski denarni baroni svoja velika premoženja in kako ga rabijo? Ali je njih pribarantano premoženje ljudstvu v korist in mu pristopno kot cerkveno? Odgovor se tisoč in tisočkrat glasi, da „ne“!

Ne sme se tu prezreti, da država zoper vsako pravičnost veliko bolj obdavi cerkveno premoženje, kakor pa iz ljudstva izsesano premoženje kapitalistov. In vendar je cerkveno premoženje po svojem bistvu že tako, da koristi priprostemu ljudstvu, židovsko premoženje je pa zares premoženje „mrtve roke“.

Iz cerkvenega premoženja se podpirajo udove, sirote in berači, z židovskim premoženjem se pa podpira javna prostitucija, korumpirano slovstvo, in se uničuje ljudstvo ne le gmotno ampak tudi duševno. In vendar sovražijo liberalci in socialni demokratje bolj onega, ki od svojega majhnega premoženja lajša gorje sirotam, nego onega, ki obeša za prigoljufane tisočake dijamante na vratove svojih metres.

Te podatke naj bi blagovolil tudi visokorodni ljubljanski gospod župan Ivan Hribar prebrati, da bi več ne vskliknil v deželnem zboru „bogati škofje“, ampak „bogati zastopniki židovskega kapitalizma“!

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. aprila.

Kvotno vprašanje. Včerašnji dunajski listi vedo poročati, da se posvetovanje med obestranskima vladama ne bo vršilo pred prazniki, kakor so napovedovali nekateri listi in kakor je bilo sklepati iz raznih vestij z Dunaja. Res se je vršil dogovor med obema ministerskima predsednikoma in finančnima ministroma, toda tu se je šlo neki le za takozvani „iunctim“, to je, ogerska vlada je pritrdila predlogu avstrijske vlade, naj se vse pogodbe tičeče se predloge skupno obravnavajo in torej tudi

poslanski zbornici poprej ne predlože, dokler se ne doseže jedinstvo v kvotnem vprašanju. Glede tega sta sklenili vladi, da prepustita celo stvar najpreje kvotnima deputacijama in šele, ko bi se ti dve ne zjedini, bi se pričelo pogajanje mej vladama. Minulo soboto popoldne je povabila vlada voditelje Mladočehov v finančno ministerstvo. — Posl. Fořt, Janda, Kaftan, Kramar in Sehnal so pojasnili pri ti priliki stališče Mladočehov v kvotnem vprašanju. Zatrjuje se, da so pri tem postopali zelo previdno. Iz navedenega sledi, da vladi ne bo mogoče predložiti dela načrtov že v prvi seji poslanske zbornice dne 28. aprila, ker ne bo dogotovljen ves material. Dne 29. aprila pričneta svoje poslovanje kvotni deputaciji in optimisti goje prijetno nado, da se morda Ogerska konečno vender le uda in privoli v neko znižanje sedanje kvote, da se potem izogne mogočim neprilikom.

Nov dokaz slobode v Rusiji je podala te dni ruska vlada, ki je izdala ukaz, s katerim se skoro do cela prepoveduje slobodno zborovanje v svrhu ljudske omike. Rusko ljudstvo se sploh ne sme združevati v politična društva in je takoj razpuščeno tudi vsako drugo društvo, ki bi se le količkaj pečalo s politikom. Jedina vrsta društev, ki je dosedaj še nekoliko prospevala, ako se sploh sme tako govoriti o ruskih društvih, so bila takozvana ljudsko-izobraževalna društva. S početka so se smela ta društva slobodno ustanavljati in vršiti svojo nalogo v izomiko naroda, toda kmalu jih je vlada podredila notranjemu ministerstvu, ki je imelo nalog, strogo paziti nad početjem takih društev, češ, da razširjajo med ljudstvom revolucionarne ideje, ki so nevarne državnemu redu. S tem se pa vendar ni prepovedalo delovanje takih društev, koder so se vršila navadna predavanja, ki so bila navadno zelo dobro obiskana. Sedaj so pa dobili vsi ruski uraditajni ukaz, naj dovolijo predavanja v društvih le nastavljenim državnim funkcionarjem, učiteljem in uradnikom ter morda tudi svečenikom. S tem se je izobrazovanje ljudstva potisnilo na najnižjo stopinjo. Res je sicer, da so dali povod temu koraku razni predavatelji, ki so največji sovražniki vsega družabnega reda, toda vlada bi bila morala na drug način preprečiti pogubni vpliv takih rovarjev in skrbeti, da ljudstvo drugod najde dovolj duševne hrane.

Dogodki na vzhodu. Počila je res prva puška v epirskem gorovju, kakor smo včeraj poročali, toda vojska se še ni pričela, vsaj „oficijalna vojska“ ne. Sedaj se splošni položaj še ni spremenil, vendar je istina, da so razmere mej Grki in Turki vedno bolj napete in le previdnemu, spretnemu postopanju diplomatov se bo morda še posrečilo, da se brez večjih nevarnostij razvozlja gordijski voz. Ako smemo verjeti grškim in turškim uradnim poročilom, nahajata se obe armadi v defenzivnem stanju, to je, obema armadama je strogo prepovedano, napasti svojega nasprotnika, marveč le braniti se v slučaju napada. Dokler so merodajna taka povelja, tako dolgo še ni govoriti o grško-turški vojski in diplomatski zastopniki imajo še priliko, nadaljevati svoja posvetovanja. O napadu minuli petek v epirskem gorovju se poroča iz turškega tabora v Elasoni, kjer stoluje turški poveljnik Edhem-paša, nastopno: Napad se je izvršil v petek, 9. t. m., zjutraj v bližini Kranije, ki se nahaja na severu od Mecova v Bistriški dolini. Turki so baje pozno zvedeli o napadu in se je torej Grkom (?) posrečilo, da so s topovi razdejali turško kočjo Baltinos na gori Kranija in zažgali tri čuvajnice. Tega napada so se udeležili tudi grški vojaki, ki so se ločili od ostalih po uniformi, poleg tega so pa rabili grške topove in grška znamenja. Boj je trajal do popoldne. Tako turška poročila, ki popolno molče o izgubi na svoji in grški strani. Glavno vprašanje, okoli katerega se vse suče, je določitev, so se li res udeležile grške čete tega napada t. j. redni grški vojaki, ali so bili le člani takozvanega tajnega narodnega odbora. Na turški strani se z vso gotovostjo trdi, da je prva trditev dokazana, dostavlja se pa, da je grški višji poveljnik v Larissi odgovoren tudi za vse počenjanje iregularnih čet. Turkom prijazni listi dokazujejo, da vlada na turški strani največji red (?) in da ni ob turški strani nikakih iregularnih boriteljev; ker imajo poleg tega turški vojaki strog ukaz, zadržati se popolno mirno, se dokazuje, da se nov napad nikakor ne pojavi s turške strani. Tem poročilom smemo le toliko verjeti, kolikor se vjemajo s poročili grške vlade. Poslednja poročila pa naravnost naglašajo, da se grške redne čete niti najmanj ne udeležujejo postranskih

napadov. Zatrjuje se pa na grški kakor tudi na turški strani, da imajo taki napadi velik pomen in so prava preglavica turškim četam, ki se ne morejo prosto gibati v velikem gorovju. Sicer pa ne bode dolgo trajalo tako stanje, kajti odločilni korak se zahteva na vseh straneh.

Vstaja na Filipinih je že končana, kajti španjska posadka si je osvojila poslednje dni San Francisco in Malabon, zadnji dve pribežališči vstašev. Veselje nad konečno zmago je nepopisno, največ povoda pa se ima radovati general Polavieja, ker mu je vlada naklonila najvišje priznanje, kakoršno zamore doseči španjski vojak, namreč veliki križ San Fernando z laborom, ki nese njemu in njegovim naslednikom vsakoletno rento v znesku 10.000 pezov. Vprašanje glede španjske posesti na Filipinih je sedaj rešeno, le to dela španjski vladi nekoliko preglavice, kako uravnati notranjo upravo, da bi bili ž njo zadovoljni ondodni domačini in da bi se zaman ne bilo prelilo toliko krvi. Novi generalni governer Primo de Rivera je v tem oziru nekoliko boljši, kakor njegov prednik Polavieja in vlada se trdno nadja, da se ji bo posrečilo izvesti tudi to nalogo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. aprila.

(Obredi velikega tedna v stolnici) vrše se po navadi drugih let po nastopnem vsposredu: V sredo, četrtek in petek so slovesne jutranjice in hvalnice ob štirih popoldne. — Veliki četrtek je ob osmih slovesna sv. maša, posvečevanje olja in sv. obhajilo, katero dele prevz. knezoškof duhovnikom in lajikom, na zadnje umivanje nog dvanajsterim revežem. — Veliki petek je cerkveno žalno opravilo, ob devetih se slovesno prenese sv. R. Telo v božji grob, potem je navadna nemška pridiga. — V soboto je ob pol šestih zjutraj blagoslov ognja. Ob osmih se prične cerkveno opravilo, popoldne ob štirih so jutranjice in potem okoli pol petih vstajenje in slavnostni spreved s presv. R. Telesom.

(Iz ljubljanske škofije.) G. Fr. Pešec, kapelan v Cirknici, je imenovan administratorjem na Robu. — O. g. Franžvan, kapelan na Bledu, je prestavljen začasno na Jesenice.

(Šolske počitnice) se prične danes in trajajo do srede po Veliki noči. — Iz šolskih krogov čujemo, da se pripravlja neka slavnostna akademija, katero imajo skupno prirediti ljubljanski gimnaziji in realci. O programu te akademije pa čujemo stvari, katerih skoro ne moremo verjeti, da bo vsopred večinoma nemška ter da se bo predstavljala celo nemška igra, katera se je baje igrala povodom glasovitega nemškega Turnfesta (!), dasi so slovenski dijaki bili pripravljeni sami oskrbeti slovensko predstavo. Podrobnostij o tej stvari nam je mnogo na razpolago, a ker menimo, da je stvar v taki obliki, kakor se sedaj namerava, nemogoča v slovenski Ljubljani, zato za danes dovolj.

(Pomladni glasi) so ravnokar izšli. Letošnji sedmi letnik je zlasti zato pripraven za mladino, ker obsega mnogo krajših, jako raznovrstnih spisov in štiri slike. Uredil in založil Evgen Lampe. Dobe se v semenišču in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani. — Cena broširanemu izvodu 30 kr., v pol platno vezanemu 40 kr., celo platno vezanemu 55 kr. in krasno vezanemu 90 kr.

(Vogelni kamen) pri „Katoliškem Domu“ v Ljubljani na Turjaškem trgu je bil 12. aprila 1897 uzidan in po preč. kanoniku, kat. družbe predsedniku p. n. g. Ivanu Sušniku blagoslovljen. V kamen je djana mala pratika l. 1897 in duhovenski imenik ljubljanske škofije l. 1896 s sledečim napisom: „V imenu Očeta in Sina in sv. Duha se je začela zidati ta hiša, „Katoliški dom“ imenovana, ko so bili sv. Oče Leo XIII. Papež kat. cerkve, Dr. Jakob Missia knezoškof ljubljanski, cesar Franc Jožef vladar avstrijski in kanonik Ivan Sušnik, predsednik kat. družbe. Zgradil jo bode stavbenik domačin g. Filip Zupančič za 66.500 gld. Vsegamogočni in dobrotljivi Bog blagoslovi to delo, vse družbene ude in dobrotnike zgradbe! — V Ljubljani dne 12. aprila 1897.“

(Tretji redni koncert „Glasbene Matice“) vspel je včeraj uprav sijajno. Na vsposredu sta bili sicer le dve točki, a bili sta tedve vsaka za jeden koncert. Vsa predstava je trajala malone poltretjo uro. Hvalno omenjam, da je koncertni vodja gosp. Josip Čerin v posebni brošurici (stala je pri blagajnici 15 novčičev) podal glavno razvrstitev s posamnimi

motivi proizvajanih glasbenih točk, kar izvestno mnogo pripomore, da se navzočniki tem bolj vglodajo v skladbo, da najlepše oddelke bolj s pridom uživajo ter tako dobe neki pregled o celotni kompoziciji, ki povzroči, da nam ostane spomin na glasbeni užitek tem trajnejši. — Prva točka: Schubertova simfonija št. 7. Odur je že koncert sama zase. Trajala je jedno uro. In težko bi bilo povedati, katera točka je bolj ugajala. Tu odločuje dostikrat subjektivna dispozicija poslušalčeva. Meni je bil najbolj všeč drugi stavek (a moll, andante con moto), ki prekrasno varira po raznih instrumentih milobno-melodičen motiv. To je glasba, ki seže zares v srce. Veličasten, zares impozanten je bil konec četrtega dela. Ali kakor rečeno: vsa simfonija dela čast in slavo komponistu, proizvajanje pa dirigentu in vojaški godbi. Requiem je Mozartova labudnica, zvest izraz njegove ženjalnosti. V njem se nam kaže čudovitega glasbenega slikarja. Vsak instrument mu služi, vsakega značaj porabi, da z njim utelesi svojo idejo. Tako se menjajo v Requiemu mogočni in bobneči glasovi in skordi, znaneč strašno sodbo božjo z milo, zaupno prošnjo človeških glasov. Zdaj se giblje v prosti homofoniji a kmalu zopet v strožjem slogu kontrapunkta; zdaj položi motiv jednemu glasu in takoj nato ga vpleta v orkestralno spremljevanje, skratka: tu vse pripoveduje, vse slika čarobno podobo, katero naznanja liturgični tekst. Requiem je težka skladba, a sinoči jej je bil kos pevski zbor „Glasbene Matice“. Dasi se je pela poldrugo uro, vendar zbor ni opešal niti na glasu niti v intonaciji. Posebej nam je še omeniti solistov (Mira Dev, Ana Lapajne, Anton Razinger in dr. Bela Stuhec). Kadarkoli so nastopili ali posamno ali v kvartetu, prodrli so s svojimi čistimi glasovi. S sinočnim koncertom je pokazala „Glasbena Matica“, da se hoče obdržati na vrhuncu umetniškega zavoda, da jej je skrb gojiti tudi umetno resnobno glasbo. Kakor je po večjih mestih sploh navada, da se o koncu postnega časa podajajo koncerti resne vsebine, tako naj bi bilo tudi pri nas. In s to željo sklepamo svoje poročilo, ki bodi hkrati bodrilo pevskega zboru i za bodoče, da ne opeša v gojitvi umetno-resne glasbe.

(Konference za meske.) [Sesti govor.] Dosedaj razmotravali smo, v kakem razmerju da je vera do države, do javnosti, do delavcev, do omike. Danes pa govorimo o razmerju vere do družine. Kakor je krščanstvo sploh celemu človeštvu doneslo preobilo blagoslova, tako so tudi nešteti blagodari, s katerimi je krščanstvo oblagodarilo družino. Krščanstvo povrnilo je zakonu svet značaj, krščanstvo uravnalo je razmerje med možem in ženo. Bog sam je v raju postavil in posvetil zakon, pa po padcu prvih starišev izginjal je vedno bolj značaj te svete pogodbe. Kako da je bilo pri Rimljanih in Grkih žalostno v tem oziru, ni treba še posebej omenjati. Jezus Kristus pa je zakonsko zvezo in pogodbo zopet povzdignil v zakrament, tako da, kjer je sedaj pogodba, tam je zakrament, kjer je zakrament, je pogodba: Zakrament zakona in pogodba zakona sta neločljiva. Vsak krščanski zakon pa ima svoj vzor v zvezi med Kristusom in njegovo cerkvijo. Le v zakonu se človeški rod redno množi, kakor je bil Bog sam naročil. Ta namen in pa sveti znak te najstarejše in najsvetejše in najtesnejše pogodbe pa daje zakonu ime „veliki zakrament, velika skrivnost“. To je zakon krščanski, a ateizem je začel uvajati zakon, ki ne zasluži tega imena, ker je le civilna pogodba in kot tak v očeh katoliške cerkve pregrešen in nedovoljen. Da se pa namen zakona dosega, naj je zakonska zveza jedna, temelj pa ji bodi neomejena, požrtvovalna ljubezen ter polna zvestoba. Velikanska dobrota i za ženo i za moža i za otroke je ta, da se zamoreta le jeden in jedna svezati v zakonsko zvezo, ki traje potem do smrti jednega obeh udov. Zato je krščanstvu tuja poligamija ali mnogoženstvo. — V zakonu pa vladaj tudi požrtvovalna, neomejena, iskrena ljubezen, ki ju je združila. — „Možje, ljubite svoje žene, kakor ljubi Kristus svojo cerkev“, kliče sveti Pavel. — Ta ljubezen mora biti tolika, da sta zakonska sodruga pripravljena vse žrtvovati drug za drugega. In na tem sloni medsebojna pomoč zakonskih. Govornik navaja tu za vzgled medovskega kralja Tigrana, kateremu je Cir odvezel kraljestvo in ženo. Ko ga Cir vpraša, kaj mu da, ako mu vrne ženo, reče Tigranes: „Ko bi imel svoje kraljestvo, dal bi ti je, a ker imam le samo še svoje življenje, dam ti to, če oprostiš mojo ženo“. Cir bil je ganjen tolike velikodušnosti ter mu vrnil vse troje: živ-

ljenja, ženo in kraljestvo. Drugi vzgled zakonske ljubezni: Prav zelo reven zakonski mož proda jedino kravico, da more svojo obolelo ženo poslati na nasvet zdravnikov v kopelj. Ko se zdrava povrne, delata zopet prav pridno v lepi vzajemnosti in Bog obilo blagoslovi to zakonsko požrtvovalnost. Tako je pa tudi sploh, plačilo za gorečo in dejansko ljubezen že na tem svetu ne izostane. Mož je pa glava družini, a s tem ni rečeno, da bi bila žena sužnja, ne, žena naj bo srce družini. Dasi je toraj Bog pripoznal možu nadoblast nad ženo, vendar ne sme trinoško in surovo ž njo ravnati. Krščanstvo (in cerkev) branilo je vsigdar moževe pravice nasproti ženi. To velja tudi o sedANJI emancipaciji ženskega spola, ko že razne ženske zasedajo stolice doktorjev, pisarjev, uradnikov in županov. To je proti duhu krščanstva, ker delokrog žene je le v mejah družine, domača vzgoja otrok in skrb za hišo, to je njena naloga, mož pa mora pridobivati imetja, zaslužiti, kot pogoj za obstanek družine. — Ta emancipacija ženskega spola nasprotuje naravnim in npravnim zahtevam, ki se stavijo do ženske. Nikdar pa ne sme žena po moževi malomarnosti ali brezskrbnosti priti v tak položaj, da bi sebe in otroke morala preživljati z delom svojih rok. Kar mož zasluži s svojim delom, to ne zasluži po zakonu več za se, ampak za ženo in otroke, za družino. — V zakonu pa naj vlada tudi neomajana zvestoba. Do smrti se mož ne more več ločiti od žene in žena ne od moža, in dasi se včasih zgodi, da ju cerkveno sodišče iz kacega vzroka za nekaj časa loči, vendar zakonska zveza še obstoji. Kako pa zamore obstati ljubezen, če ni medsebojne zakonske zvestobe. Stari poganski narodi (Egipčani, Germani) so jako hudo kaznovali zakonsko nezvestobo, ravno tako delajo sedaj Peruanci. V starem zakonu je Bog postavil na to pregreho smrtno kazen in če je Kristus prešestnico pomilostil, je bila to ravno posebna milost. Namen zakona je množitev človeškega rodu; kar se sklada s tem namenom, dovoljeno je v zakonu, a kar se ne sklada, ni dovoljeno. Tudi v zakonu je neke vrste čistost in zdržnost, le tako se ohrani svetost zakona. Govornik dalje v prav krepkih besedah ožigosa pogansko šego, ki se tudi pri nas vtihotaplja, strah pred otroci, in potem kaže na posledice tega strahu in od tod izviraajoče zmete. Otroci so blagoslov Božji, so najdražji zaklad in dragotina, ki jo je starišem v skrb izročilo nebo. Če Bog preživi vrabce, katerih sta dva za jeden vinar, in pa lilije na polju, gotovo tudi ne bo zapustil starišev v tem oziru. Stariše pa, ki v novih zmotah glede tega živé, Bog že na kak način udari, saj ima šib dosti: ali pride oče ob kruh, ali mati zbolí ali pa umrje najljubši jim otrok. — K sklepu izpregovori govornik še posebej nekaj besedij očetom. Očetovstvo je najvišje dostojanstvo človekovo. Boga nagovarjamo s tem imenom in to v popolnem pomenu besede. Papeža imenujemo očeta, očeta kristjanov, cesarja imenujemo očeta, duhovnike imenujemo duhovne očete. Pa poleg dostojanstva imajo očetje tudi moč in oblast, katero morajo, ako treba, rabiti, da kaznujejo nepokorne otroke. Očetje bi se pač morali več zmeniti za vzgojo. Saj smo slišali, kako je z versko npravno vzgojo po današnjih ljudskih šolah, po srednjih šolah ne redko profesorji ostentativno kažejo, da jim vera in molitev ni mar, po višjih šolah pa se brezverstvo očitno oznanjuje. Včasih se še mati trudi doma, da otroke versko vzgaja, da jih priganja k molitvi in v cerkev. Pa kaj pomaga to, če pa otroci vidijo, da oče ne moli, da se odteguje cerkvi, morebiti še celo zabavlja! Oče mora z lepim vzgledom naprej moliti skupno, zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi. Vzgleđi vlečejo! In če potem otroci ne ubogajo, greše zoper očetovo in božjo zapoved, potem naj pa le šiba poje zmerno, ne strastveno, iz ljubezni. In če otrok čuti, da ga vdari očetova roka iz ljubezni, ker mu želi dobro, potem bo še v grobu ležečemu očetu hvaležen in mu poljuboval roko. Tako naj očetje pojmujejo svojo nalogo, da bodo lahko odgovor dajali. Pred vsem pa je treba za to molitve, z molitvijo je treba vzgajati. Opetovano vabi govornik može, naj se udeleže velikonočnega obhajila, katero bodo prejeli iz rok prevzvišenega knezoškofa.

(Shed socijalnih demokratov.) Včeraj so imeli socijalni demokratje na Koslerjevem vrtu ljudski shod. Shoda so se udeležili po večini železničarji, a opazili smo tudi precej žensk in nezrelh dečakov, ki so komaj ostavili ljudskošolske klopi. Državnega poslanca Reselna ni bilo v Ljubljano. Mesto njega sta prišla Zavertnik in sprevodnik Wintersberger z

Dunaja. Govorilo se je o razpustu železničarske organizacije; oba govornika sta ostro napadala vlado, ki je storila ta protizakoniti korak, a še ostreje in naravnost podlo sta dolžila krščanske socialiste, kakor da bi bili oni to zakrivali. Konečno se je vsprejela protestna resolucija zoper razpust železničarskih društev in zoper eventuelen poskus, osnovati novo organizacijo na krščansko-socijalni podlagi. K drugi točki je poročal gospod Kristan o časopisju. Novega ni povedal ničesar, le zabavljaj je zoper „Slovenca“, „Glasnik“ in „Slovenski List“. Na tem shodu smo se vnovič prepričali o taktiki in tendencah socijalne demokracije; ves njih boj se obrača le zoper krščanstvo; žide, kapitaliste, liberalce pusté lepo v miru

Telegrami.

Kamnik, 13. aprila. Župnik Valentin Pečnik v Špitaliču je danes umrl. Pogreb bode v sredo popoldne ob štirih.

Wels, 13. aprila. Presvetli cesar je dospel včeraj popoldne z Dunaja in se takoj podal v Lichtenegg, kjer ostane do prihodnjega torka.

Dunaj, 13. aprila. „Wiener Zeitg.“ objavlja zakon o živilih, kakor tudi naredbo glede nastavljanja dotičnih stalnih svetov.

Dunaj, 13. aprila. Južna železnica je sklenila nakupiti 31 novih strojev, 105 osobnih in 332 tovornih vozov za skupno svoto 2,800.000 gld.

Celje, 23. aprila. Danes zjutraj ob 6. uri je bil obešen znani morilec Pavl Ferme. Potrjena obsodba se je objavila včeraj dopoldne ob 9. uri.

Pariz, 13. aprila. „Figaro“ piše, da je potovanje cesarja Fran Josipa v Petrograd svarilo za one Francoze, ki so nezadovoljni s francosko-rusko zvezo, in meni, da je s tem potovanjem v zvezi želja Avstro-Ogerske in Nemčije po zvezi z Rusijo.

Bukarest, 13. aprila. Novo ministerstvo se je nastopno sestavilo: Demeter Sturdza predsedstvo in zunanje zadeve, Cantacuzene finance, Ferekydes notranje zadeve, Stolojan poljedelstvo, trgovino in državna posestva, Spiro Haret bogočastje in uk, Joniel Brateano javna dela, Aleksander Djuvare pravosodje in general Berendey vojno. Zbornica je vsprejela novi kabinet z navdušenjem. Sestavljen je iz liberalno-nacijonalne stranke.

Dogodki na vzhodu.

Carigrad, 13. aprila. Turška vlada je začasno preklicala povelje, naj se poveljnik Edhem-paša pomika s svojo armado proti Larissi.

Solun, 13. aprila. V boju mej Mecovem in Janino mej grškimi in turškimi četami so vjeli Turki več grških bojnikov.

Atene, 13. aprila. Vlada je sklicala državni zbor, da ji dovoli posojilo v znesku 20 milijonov.

Rim, 13. aprila. „Agenzia Stefani“ poroča, da sta turška in grška vlada oddali velevlastim mirovne izjave. Zadnji boji imajo značaj mejnih dogodkov. — Nemčija, Rusija in Avstro-Ogerska so odobrile podrobnosti glede blokade Pireja, ki so jih predlagali admirali.

Pariz, 13. aprila. Tu kroži vest, da namerava odstopiti grški ministerski predsednik Delyannis. „Figaro“ meni, da je to dobro znamenje za ohranjenje miru, in želi, da pride na njegovo mesto manj bojaželjno ministerstvo.

Pariz, 13. aprila. Vstaši so zasedli, kakor poroča „Agence Havas“ iz Trikkale, prelaza iz Mecova v Samarino in iz Diskata v Graveno. V posebni okrožnici pozivljajo Makedonce in Epirote, naj se jim pridružijo.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
12	9. zvečer	730.6	10.2	sl. jzlh.	poloblačno	
13	7. zjutraj	732.9	6.0	sr. ssvzh.	skoro jasno	0.0
	2. popol.	733.4	14.2	p. m. jug	dež	

Srednja večerajnja temperatura 10.2°, za 1.1° nad normalom.

+

Globoko užaljeni javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsegamogočni poklical k Sebi ljubljeno našo hčer, oziroma sestro, svakinjo in teto, gospodično

Ano Bohinec

po dolgotrajni mučni bolezni, prevideno s svetimi zakramenti za umirajoče, danes, dne 13. aprila, zjutraj ob 3. uri.

Pogreb blage pokojnice pojde v sredo, dne 14. t. m., ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 15, na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 13. aprila 1897.

Žalujoči ostali.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem

blizu Novega Mesta, želez. postaja Straža, je tako imenovani „akrato-vrelec“ z vročo vodo od 28—31° R. Voda, bodisi da se pije, ali da se rabi za kopanje, je izredno zdravilna zoper protin, kostnico, ishijas, živčno bolezen (neuralgie) in zoper razne kožne in ženske bolezni. Na razpolago so basini in porcelanaste banje, lepo uravnane sobe za tučce, društvene dvorane, sobane za igre. V bližini so senenati sprehodi in igrišča. Dobra restavracija in z nizkimi cenami je v hiši.

Kopalniška doba je od 1. maja do 1. oktobra.

Natančneje pojasnila daje brezplačno

250 7—2 topliško oskrbnitvo.

Najnižja cena.

Najnoveste

klobuke

za 266 9—1

gospode in dečke

iz klobučine

priporoča velespoštovanjem

J. C. Hamann

v Ljubljani, Glavni trg št. 8.

Najnižja cena.

Fine slamnike-florentinarje

za gospode in

fantasie-mode za dame

priporoča po nizki ceni

VALENTIN MAČEK tovarnar slamnikov

v Domžalah pri Ljubljani.

Moji izdelki dobivali se bodo v bodoče tudi v prodajalnicah ljubljanskega trgovišča. 270 3—1

Potovalcem proti proviziji,

kateri obiskujejo trgovce s kolonialnim blagom, je prilika ponujati obče vpeljan predmet.

Natančneje pové upravništvo „Slovenca“. 226 10—7

Zvonovi na prodaj.

Pri sv. Jakobu v Ljubljani so stari zvonovi še precej dobri na prodaj po 95 kr. kilogram. Glasovi so: C., Es., G., B., Es. — Če bi jih kje rabili zamogli, si jih dotičniki lahko ogledajo.

Za župniško predstojništvo:

Jan. Rozman,

župnik.

249 3—3

P

iruhe, prazne in z razno vsebino, križe, palice za sprehod, popotne jerbese, vozičke za otroke

priporoča raznovrstno izdelane in prav v ceno

Fr. Stampfel,

248 9

v Ljubljani, Kongresni trg, Tonhalle.

St. 4244.

Razpis.

267 3—1

V Idriji je izpraznjena

služba provizoričnega dež. živinozdravnika.

S to službe združeni so dohodki letnih 900 gld. in sicer je v pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 300 gld., iz občinske blagajnice v Idriji znesek 400 gld. in za dobo 4¹/₂ leta iz državnih sredstev znesek 200 gld.

Dotičen živinozdravnik je dolžan brezplačno ogledovati živino in meso v Idriji ter ondi brezplačno nadzorovati živinske semnje, v ostalem sodnijskem okraju pa proti primerni odškodnini po dogovoru z dotičnimi občinami.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje z dokazili o starosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški vsposobljenosti

do konec aprila 1897. leta

podpisnemu deželnemu odboru.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 8. aprila 1897.

Koverte s firmo

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Prodajalka,

izurjena v specerijski trgovini, dobi dobro službo. — Ponudbe vspr. iz prijaznosti pod šifro: „Na deželi“ upravništvo „Slovenca“. 253 6-3

V sredo dné 14. aprila 1897

se bode

otvorilo

sloveče

269 1—1

kopelišče

v hotelu pri „Slonu“.

F. P. Vidic & Comp.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,

zarezne strešne opeke

(izdelane iz najboljše vrhniške ilovice) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opeko

in

strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene!

201 11—6

Dunajska borza.

Dne 13. aprila.	Dne 12. aprila.	Kreditne srečke, 100 gld. . . . .
Skupni državni dolg v notah . . . . . 101 gld. — kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. . . . . 154 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld. 146 . . . . .
Skupni državni dolg v srebru 101 10	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. 155 25	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld. 19 40
Avstrijska zlata renta 4% 123 65	Državne srečke l. 1864, 100 gld. 189 35	Rudolfove srečke, 10 gld. . . . . 26 . . . . .
Avstrijska krona renta 4% 101 05	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron 99 35	Salmove srečke, 40 gld. . . . . 69 . . . . .
Ogerska zlata renta 4% . . . . . 123 . . . . . —	Tisine srečke 4%, 100 gld. 139 25	St. Genois srečke, 40 gld. . . . . 73 . . . . .
Ogerska krona renta 4%, 200 kron 99 20	Dunavske vravnave srečke 5% 126 75	Waldsteinove srečke, 20 gld. . . . . 60 . . . . .
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . . . . 936 . . . . . —	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878 . . . . . 108 . . . . . —	Ljubljanske srečke 21 75
Kreditne delnice, 160 gld. 348 50	Posojilo goriškega mesta 112 50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. 150 59
London vista 119 50	4% kranjsko deželno posojilo 98 75	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3390 . . . . . —
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. . . . . 58 . . . . . 62 ¹ / ₂	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% 99 80	Akcije južne železnice, 200 gld. sr. 76 25
20 mark 11 73	Prijoritete obveznice državne železnice . . . . . — . . . . . —	Dunajskih lokal. železnice delniška družba . . . . . — . . . . . —
20 frankov (napoleonondor) . . . . . 9 . . . . . 51 ¹ / ₂	južne železnice 3% 175 10	Montanska družba avstr. plan. 79 90
Italijanski bankovci 45 15	južne železnice 5% 127 30	Trboveljska premožarska družba, 70 gld. 155 50
C. kr. cekini 5 65	dolenjskih železnice 4% 99 50	Papirnih rubljev 100 . . . . . 126 87

Nakup in prodaja

vsakevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgrube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.

Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.